

ПЕРЕДМОВА

За традицією щороку в Інституті політичних і етнонаціональних досліджень, що носить ім'я покійного академіка Івана Федоровича Кураса, проводяться наукові читання в пам'ять цього визначного і талановитого вченого, вмілого організатора науки, відомого політичного і державного діяча.

Іван Федорович залишив багату творчу спадщину. Він здобув науковий авторитет працями з політичної історії України, блискучою і глибокою аналітикою сучасного йому політичного процесу, суспільних відносин, проблем державотворення і становлення політичної системи нашої країни. В останні роки життя особливу увагу він приділив питанням міжетнічних відносин, націотворення, вивчення історії національних меншин та й взагалі широкого спектра проблем етнополітології.

Всебічна обдарованість Івана Федоровича як вченого проявлялася у його цінних практичних рекомендаціях, якими охоче користувалися його політичні однодумці і до яких уважно і з повагою прислухалися його політичні опоненти. Масштаб мислення Івана Федоровича, його вміння охопити суть проблем, що обговорювалися у політичних колах, у суспільстві, мали своїм втіленням конструктивні нестандартні рішення, засновані на принципах врахування інтересів усіх політичних суб'єктів, чим у більшості випадків забезпечувався компроміс і запобігалася політична і суспільна ворожнеча.

Відсутність такої постаті, як І.Ф. Курас, особливо гостро і болісно відчувається, зокрема, в ситуації нинішньої політичної кризи у стінах Верховної Ради. Безліч вад українського політикуму, на які свого часу вказував Іван Федорович, виразно проявляються у діях відомих політичних персонажів, що взяли на себе лідерську функцію. Багатьом державним діячам країни бракує курасівських рис — почуття відповідальності за долю країни, за людей, за справу, здатності підпорядкувати особисті амбіції суспільним інтересам. Іван Федорович виразно проявляв саме такі риси можливо тому, що, поєднуючи в собі талант науковця і політика, він був здатний піднятися над щоденною суєтністю, дивитися на події як справжній мислитель, що прагне заглянути далеко вперед, застерегти країну від необачних помилок.

Читання, які проводяться в пам'ять Івана Федоровича, вже набули широкої популярності серед науковців, багато з яких вважають за честь взяти в них участь, продовжити своїм доробком традицію наукової підтримки політичного процесу, розвитку й вдосконалення політичних інститутів у нашій державі.

Нинішні читання присвячені найактуальнішій і найгострішій проблемі — суспільним конфліктам, потенціалу їхнього виникнення в Україні і шляхам їхнього запобігання. Конфліктологія є комплексною дисципліною, тому слід позитивно оцінити участь у читаннях спеціалістів різних галузей знання — політологів, соціологів, правознавців, істориків, філософів, психологів та інших. Тематика виступів і повідомлень, заявлених у програмі читань, свідчить про те, що українська соціо-гуманітарна наука уважно і всебічно вивчає порушені питання. Аналітичні напрацювання, положення, пропозиції і рекомендації учасників читань суттєво сприятимуть пошукам компромісної, безконфліктної моделі розвитку країни, дадуть стимул до поглиблення теоретичних засад конфліктології як однієї з дисциплін політичної науки.

*Академік НАН України
О.С. Онищенко*